

מאמר

וידבר גו' זאת חוקת – ה'תשל"ח

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוק"לה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לש"פ ויקהל-פקודי, פי פרה, מבה"ח ניסן, היתשע"ח

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

לזכות

הילד מנחם מענדל שיחי

ליום הולדתו, ו' אדר

וליום הכנסו בבריתו של אאע"ה

י"ג אדר, היתשע"ח

ולזכות אָחיו ואחיותיו

שמשון, חי' מושקא, יוסף אליהו,

מרים, חנה, דבורה לאה ואברהם מאיר

ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' שניאור זלמן וזוגתו מרת בתי' יענטא שיחיו דייטש

שלוחי כ"ק אדמו"ר במינסק

נדפס על ידי ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' שמואל חיים דוד בן חי' שרה

וזוגתו מרת גיטל בת לויבא מיכלא

שיחיו לאריכות ימים ושנים טובות

פישר

[תרגום חפשי]

לאחרי הפסק נתקבל מכתבם מיום הבשורה יום הבהיר יטי כסלו, גאולתנו ופדות נפשנו, ובעת רצון יזכירום על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, מתאים לתוכן כתבם, והשם יתברך, המשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית, יתן הצלחה בהחלטתם הטובה להיכנס לשכון חב"ד, ויהא זה בשעה טובה ומוצלחת בגשמיות וברוחניות גם יחד, ויבשרו בשורות טובות בזה וגם מעבודתם, כל אחד לפי יכולותיו, בהחזקת היהדות בכלל והפצת המעיינות ביחוד. בברכה לבשו"ט ולחנוכה שמח.

ד

בי"ה, י"א ניסן ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מנחם בן ציון שי

שלום וברכה!

מכ' מיום ה' ניסן נתקבל.

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח — מכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב.

ולמשך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת חיים, הרי היא בכל עניני האדם ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג ולבשו"ט בכלל ובפרט

מ. שניאורסאהן

הפ"י יקרא בעת רצון על הציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

ז"ע נתקבל מכתבו מי"א ניסן. ויעתיקו לדירתם בשיכון חב"ד בשטומו"צ. והרי כבר התחילו בענין זה לפני כמה זמן.

ד

מצילום האגרת. נדפסה ב"אגלי נוחם" (וילהלם) ע' סג. תשורה (וילהלם, תשע"ג).
הו"ח .. מנחם בן ציון: וילהלם, ירושת"ו. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת הקודמת, ובהנמך בהערות שם.
וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו: משלי ג, ו. וראה רמב"ם ה' דעות ספ"ג. טושו"ע או"ח סרל"א. שו"ע אדה"ז שם סקנ"ו ס"ב.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ ויקהל-פקודי, פ' פרה, מבה"ח ניסן הבעל"ט, הגנו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה וידבר גו' זאת חוקת שנאמר במוצאי ש"פ שמיני, פ' פרה, מבה"ח ניסן ה'תשל"ח (לפני ארבעים שנה), הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ח"י אדר, ה'תשע"ח,
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2018 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5778 • 2018

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס
The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237
(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס
על ידי חיים שאול בן חנה
בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"
(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בכלל ידועה דעתי, שבעניינים של דירה – מובן שיש לקחת בחשבון את דעת עקרת הבית, ולהתחשב בה, אך כיון שממכתבה אינו ברור מדוע אינה נמשכת; האם זוהי החלטה אצלה עוד מאז, ועודנה קיימת, מבלי שתתבונן עוד הפעם בפרטים עכשיו, הי' מהראוי אם כן, שלפני שתחליט עתה, תתבונן עוד פעם – מכל הצדדים – בטעמים שיש לה, ויהי רצון מהשם יתברך, המשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית, שיהי' הכל לטובה בטוב הנראה והנגלה. תקוותי אשר פועלת, לפי יכולותי, בעניינים דנשי חב"ד, שהנקודה הפנימית בזה היא – הפצת חום חסידיותי וחיות ואור – לכל מקום אליו רק ניתן להגיע. ויהי רצון שיהי' בהצלחה. בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ג

בי"ה, כ"ה כסלו תשכ"א
ברוקלין

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' מנחם בן ציון שי'
וזוגתו מרת רחל תחי'.

שלום וברכה!

לאחרי הפסק נתקבל מכתבם מיום הבשורה יום הבהיר יט' כסלו, גאולתנו ופדות נפשנו,

ובעת רצון יזכירום על הציון הקי' של כ"ק מו"י אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, מתאים לתוכן כתבם,

און השם יתברך וועלכער איז משגיח אויף יעדערן און יעדערע בהשגחה פרטית, זאָל באַגליקען אייער גוטע החלטה אַריין גיין אין שכונ חב"ד, און ס'זאָל זיין אין אַ גוטער גליקליכער שעה בגשמיות וברוחניות גם יחד, און זאָלט אַנזאָגען גוטע בשורות אין דעם און אויך פון אייער אַרבעט, יעדער לויט זיין מעגליכקייט, אין החזקת היהדות בכלל והפצת המעיינות ביחוד.

בברכה לבשו"ט ולחנוכה שמח

מ. שניאורסאהן

ג

מצילום האגרת. נדפסה ב"אגלי נוחם" (וילהלם) ע' נט. תשורה (וילהלם, תשע"ג). מוה' מנחם בן ציון . . . מרת רחל: וילהלם, ירושת"ו. אגרות נוספות אליו – אג"ק חכ"ג אגרת ח'תשמח, ובהנסמן בהערות שם. חכ"ז אגרת יתמב. לקמן אגרת הבאה. אגרת נוספת אליו – לעיל אגרת הקודמת.

תוכן המאמר

פרה אדומה, שחלוקה מכל עניני התומ"צ בכך שנעשית בחוץ – הו"ע התשובה, על ענינים שמחוץ לגבול הקדושה, ואפילו מחוץ לקליפת נוגה. והו"ע הבירור למטה מטה יותר, שע"ז מגיעים לגבוה גבוה יותר, שנעשה העילוי דהרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה, למעלה מהמקום שמשם ירדה הנשמה למטה – פנים דפנים, ולכן צ"ל ההזאה נוכח פני אוהל מועד דוקא. וכמו בעבודת יוה"כ"פ (ששייכת לפרה אדומה) – שלימות התשובה באופן דסלחתי כדברך – שהעבודה בקדש הקדשים היא עבודת הקטורת, שיש בה י"א סממנים, שמורה על האתהפכא דלעו"ז.

הטהרה שע"י פרה אדומה היא מבחי' שלמעלה מהחכמה, שלכן, משה רבינו, חכמה דקדושה, לא ידע במה תהא טהרתו – כי, חכמה פועלת רק ענין הבירור (בחכמה אתברירו), אבל לא הענין דאתהפכא, מי יתן טהור מטמא, שהוא ע"י ההמשכה מבחי' ח"ס, חכמה שבכתר. וזהו „מי יתן טהור מטמא” – בחי' מי, בינה, שכוללת ג' ראשונות.

חוקת התורה: חוקת – ענין החקיקה, מיני' ובי', גליף גליפו בטהירו עילאה, עד לבחי' העצמות. וחוקת התורה – להמשיך מבחי' החקיקה שבתורה בתורה שבכתב, ועל ידה גם בתורה שבע"פ. ולכן, ענין הרצוא ושוב שבפרה אדומה – שריפת הפרה, ונתינת מים חיים – נעשה כלל לכל עניני התומ"צ, שבכל אחד מהם ישנו רצוא ושוב.

ובעבודת האדם: עבודת התפלה, העלאה מלמטה למעלה (רצוא), ואח"כ לימוד התורה, המשכה מלמעלה למטה (שוב). ועי"ז יש בכחו לפעול בעולם התחתון, ולהיות מזומן לפעול גם בניצוצות הקדושה שהם בבחי' נדחך בקצה השמים, להעלותם למעלה ביותר, ועי"ז מתעלה בעצמו בתכלית העילוי.

בס"ד. מוצאי ש"פ שמיני, פ' פרה, מבה"ח ניסן, ה'תשל"ח

(הנחה בלתי מוגה)

וידבר הוי' אל משה ואל אהרן לאמר זאת חוקת התורה אשר צוה הוי' [שחוזר וכופל שם הוי']¹ לאמר גו' ויקחו אליך פרה אדומה גו'.² וידוע דיוקי רבותינו נשיאינו בזה, ובהקדם, שמצות פרה אדומה [שהיא אחת מרמ"ח מצוות עשה שבתורה שנחלקים לעדות חוקים ומשפטים]³ היא אחת המצוות שנקראים בשם חוקים, ומלבדה יש כמה וכמה מהם. ובפרט ע"פ המבואר בפנימיות הענינים (כמ"ש גם רבינו הזקן באגה"ק⁴), שאפילו המצוות שיש בהם טעם, אין זה תכלית הטעם כו' (ובפרט בנוגע לפרטי המצוות⁵), שמצד זה נחשבת כל מצוה לענין של חוקה [נוסף לכך שבעבודת האדם צריך לקיים כל מצוה באופן של חוקה, כפי שאומרים בכרכת כל המצוות: אשר קדשנו במצוותיו וצווננו, ולא מצד הטעם והסגולה ושאר הענינים שיש בזה⁶]. אבל אעפ"כ, יש ענין בפרה אדומה שהוא חלוק משאר חוקות התורה ומשאר מצוות התורה בכלל, כמו ענין הקרבנות, שכל הקרבנות כולם צ"ל במקום אשר יבחר ה', משא"כ בפרה אדומה יש ציווי⁸ (שהוא לעיכובא) שכל מעשי' צ"ל בחוץ דוקא⁹. וכמובא בדרושי רבותינו נשיאינו¹⁰, שאין זה כמו שעיר המשתלח שגם הוא נעשה בחוץ¹¹, כיון שאינו ענין של קרבן, משא"כ פרה אדומה שחטאת קריי רחמנא (כמובא באגה"ק¹² לשון הש"ס¹³). וביחד עם זה שפרה אדומה חלוקה מכל החוקים שבתורה, נאמר בה דבר נפלא, שהיא (לא חוקה סתם, אלא) חוקת התורה. וכיון שבחוקה יש גם הפירוש והתוכן של

- (1) ראה לקו"ת ר"פ חוקת: "דהא כתיב תחלה וידבר הוי' . . וא"כ מהו אשר צוה הוי', הל"ל אשר אני מצוה".
- (2) חוקת יט, א"ב.
- (3) ראה רמב"ן עה"פ ואתחנן ו, כ. סה"מ
- (4) ה"ש"ת ע' 51 ואילך. ס"ע 90 ואילך
- (5) ס"י"ט (קכח, א).
- (6) ראה מו"נ ח"ג פכ"ו. וראה גם ד"ה ת"ר מצות נ"ח שנה זו (תו"מ סה"מ כסלו ע' קסה).
- (7) ראה סה"מ תרפ"ז ע' רג. תרצ"ב ע' קפז. ה"ש"ת ס"ע 57. ע' 91. ד"ה ת"ר נ"ח
- (8) שם (תו"מ סה"מ שם ע' קסד ואילך).
- (9) ראה יב, יד.
- (10) יומא סח, א. ספרי ופרש"י עה"פ חוקת שם, ג. רמב"ם הל' פרה אדומה רפ"ג.
- (11) ראה אוה"ת חוקת ע' תשסא. ע' תתיב. רד"ה זאת חוקת תעריב (המשך תעריב ח"א ע' מא).
- (12) אוה"ת שם ע' תתיב.
- (13) אחרי טז, כב.
- (14) סכ"ח בתחלתו.
- (15) ע"ז כג, ב. וראה גם פרש"י חוקת שם, ט. רמב"ם שם פ"א ה"ז.

ב

בי"ה, ד' מ"ח תשכ"א

ברוקלין

מרת רחל תחי"

ברכה ושלוש!

אין ענטפער אויף אייער בריף פון ערב ש"ק, אין וועלכען איר שרייבט וועגען אייער געפיל, אַז ס'ציהט אייך ניט נעמען אַ דירה אין שכון חב"ד, וועלכער האַלט זיך אין בויען בירושלים עיה"ק ת"ו בשעה טובה ומוצלחת,

בכלל איז באַוואוסט מיין מיינונג, אַז אין ענינים פון דירה, איז פאַרשטענדליך אַז מ'דאַרף נעמען אין באַטראַכט און רעכענען זיך מיט דער דיעה פון עקרת הבית,

אַבער אַזוי ווי פון אייער בריף איז ניט קלאַהר פאַרוואָס עס ציהט אייך ניט, צי איז דאָס אַ החלטה באַ אייך נאָך פון אַמאָל אָן, וועלכעס האַלט זיך נאָך אָן, ניט איבערטראַכטענדיג נאָך אַמאָל די איינצעלהייטען איצטער,

וואָלט דערפאַר געווען גלייך, אַז איידער איר באַשליסט איצטער, זאָלט איר נאָך אַמאָל איבערטראַכטען די טעמים וואָס איר האָט — פון אַלע זייטען, ויהי רצון מהשם יתברך, המשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית, אַז ס'זאָל זיין אַלץ צום גוטען בטוב הנראה והנגלה.

איך האָף אַז איר טוט, לויט אייערע מעגליכקייטען, אין די ענינים פון נשי חב"ד, וואָס די נקודה פנימית אין דעם איז — הפצת חוס חסידותי וחיות ואור — אומעדות וואו מען קען נאָר גרייכען. ויהי רצון שיהי בהצלחה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ש.מ. סימפסון, מזכיר

[תרגום חפשי]

במענה למכתבה מערב ש"ק, בו כותבת אודות ההרגש שלה — שאינה נמשכת לרכוש דירה בשכון חב"ד, ההולך ובנה בירושלים עיה"ק ת"ו בשעה טובה ומוצלחת,

ב

מצילום האגרת. נדפסה ב"אגלי נוחם" (וילהלם) ע' נח. תשורה (וילהלם, תשע"ג).

מרת רחל: וילהלם, ירושת"ו. אגרת נוספת אלי' — לקמן אגרת הבאה.

נעמען אַ דירה אין שכון חב"ד: בהמשך לזה — ראה לקמן אגרות הבאות.

באָוואוסט מיין מיינונג . . דירה . . רעכענען זיך מיט . . עקרת הבית: ראה גם אג"ק ח"כ אגרת ד'תקכג, ובהנסמן בהערות שם. חכ"ב אגרת ח'תמט.

הוספה

א

בי"ה, כט סיון תשי"ח
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ מלאכתו מלאכת שמים
מוה' ... שי

שלום וברכה!

במענה למכתביו מז' וטו' סיון.

בעת רצון יזכירו את כל אלה* שכותב אודותם על הציון הקי' של כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. כאו"א להמצטרך לו מתאים לתוכן כתבו.

ובמ"ש אודות עניני הרשת וענין הסתגלותו למשרת מנהל בית ספר.

כבר הודיעונו חז"ל, שכמו שאין אדם נאמן על עצמו לצד ימין, כן אין
אדם נאמן על עצמו בכיוון ההפכי. ולכן יציע כל הפרטים לפני הנהלת הרשת,
ונמצאים הם על אתר, ויוכלו לברר הענין לאמיתתו מבלי נטי' ופניות.

במ"ש אודות ההעתקה לשכון החדש שיבנה בכפר חב"ד – כמובן
בענינים אלו יש להתייעץ עם זוגתו תחי'. [אף שכותב שמסכימה, אינו ברור אם
מסכימה כיון שהוא רוצה ומפציר בה או שמסכימה מצד עצמה]. ובהתאם לזה
יחליט. ובאם יחליטו להעתקה עליהם להתדבר מראש עם חמיו וחמותו שליט"א
– שנוסף שמחוייבים בכבודם מדאורייתא ומדרבנן, הרי זכות מיוחדת להם
בנדון אליהם שהביאום לא רק לחיי עוה"ז אלא גם לחיי עוה"ב. ויהי רצון
שיבשר טוב בכל האמור מתוך שמחה וטוב לבב.

בברכת הצלחה ולבשו"ט

מ. שניאורסאהן

(* אותו ואת כב"ב שי'. מרת ... וב"ב שי'.

א

מצילום האגרת. נדפסה ב"מענה מלך" ח"א ע' 216.
הודיעונו חז"ל .. שאין אדם נאמן על עצמו כו': ראה יבמות כה, ריש ע"ב. וש"נ.
ההעתקה .. בענינים אלו יש להתייעץ עם זוגתו: ראה עד"ז לקמן אגרת הבאה, ובהנסמן
בהערות שם.

חמיו וחמותו .. שמחוייבים בכבודם כו': ראה טושו"ע יו"ד סר"מ סי"ז וסכ"ד ובנ"כ שם.
שהביאום .. לחיי עוה"ז .. לחיי עוה"ב: ראה ב"מ לג, א (במשנה).

הנהגה¹⁴ (אזוי פירט זיך דער ענין), נמצא, שענינה ותוכנה של פרה
אדומה (עלי' נאמר זאת חוקת התורה) הוא תוכן כל התורה כולה (וכפי
שיתבאר לקמן (ס"ד), ע"פ המבואר בארוכה בדרושי רבותינו נשיאינו,
שענין זה קשור עם כמה פרטים בדיני הפרה).

ב) והענין בזה, דהנה, הענין שבו חלוקה פרה אדומה מכל התורה
ומצוותי' שעבודתה דוקא בחוץ, מורה על הענין במצוות
התורה ובעבודת האדם שהוא מחוץ לגבול הקדושה דוקא, שהו"ע מצות
ועבודת התשובה¹⁵, שאינה כמו כל עניני התורה שכולם הם בפנים (כולל גם
העבודה בעניני הרשות, שהדיוק בזה אינו רשות דוקא, אלא צריך להכניסם
בפנים), משא"כ תשובה עבודתה בחוץ דוקא, כמ"ש¹⁶ אמצאך בחוץ, כי,
ענין התשובה הוא לתקן את אשר חטא, כמ"ש¹⁷ והתודו את חטאתם אשר
עשו, ואין מקרא יוצא מידי פשוטו¹⁸, שקאי על חטא ועון ופשע כפשוטו,
שעל זה צ"ל ענין התשובה, יחד עם וידוי וקרבת¹⁹, בכל חטא לפי ענינו.
וזהו גם ענינה של פרה אדומה, כלשון המדרש²⁰ משל כו' תבוא אם ותקנח
כך תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל, שהוא כללות ענין החטאים²¹. וזהו
שעבודתה בחוץ, כיון שהתשובה היא על ענינים שנמצאים בחוץ – לא
רק מחוץ לקדושה, אלא גם מחוץ לקליפת נוגה כו'.

ואף שמבואר בכ"מ²² שענין התשובה הוא כמ"ש²³ והרוח תשוב אל
האלקים אשר נתנה, הרי אין ענין (התשובה) יוצא מידי פשוטו,
תשובה על חטא כפשוטו, שדוקא אז מחוייב בקרבן כפשוטו, לכפר על
החטא כפשוטו. אך אין זה בסתירה לענין דהרוח תשוב אל האלקים גו',
ע"פ המבואר שדוקא ע"י הבירור למטה מטה יותר מגיעים לגבוה גבוה
יותר, ועד לעלי' הכי נעלית, לדרגא שלמעלה מגדר עלי' וירידה (כמבואר
בכ"מ בארוכה²⁴), שזהו"ע והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה, למעלה

14) לקר"ת שם נו, ב. אוה"ת שם ע' חוקת שם, ב. וראה אוה"ת שם ס"ע תשצג
ותס"ו. ואל"ך. הוספות ע' 20.

15) אוה"ת שם. ס"ע תשצז ואילך. ע' תתיד. ועוד.

16) שה"ש ח, א. וראה אוה"ת שם ע' תשצח ואילך. ע' תתיד.

17) נשא ה, ז.

18) שבת סג, א. וש"נ.

19) ראה רמב"ם ריש הל' תשובה.

20) במדב"ר פי"ט, ח – הובא בפרש"י ובכ"מ.

21) חוקת שם, ב. וראה אוה"ת שם ס"ע תשצג
ואילך. הוספות ע' 20.

22) ראה תשא לב, לד. סנהדרין קב,
סע"א. לקו"ש ח"ג ריש ע' 978 ובהערה *25.

23) לקו"ש ח"ג ריש ע' 978 ובהערה *25.
דמוצאי ש"פ נח שנה זו פ"ג ואילך (תו"מ
סה"מ חשון ע' רמז). ועוד.

24) קהלת יב, ז.

25) ראה המשך תרס"ו ע' קיט ואילך.

26) ראה המשך תרס"ו ע' קיט ואילך.
ובכ"מ.

גם מבחי' נשמה שנתת בי (טהורה היא)²⁵ — אל האלקים (שהוא למעלה מהדרגא דנתת בי) אשר נתנה²⁶. וזהו גם טעם מעלת בעלי תשובה, כפי שמאריך הרמב"ם בהל' תשובה²⁷ שבמקום שבעלי תשובה עומדים אפילו צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד בו, והיינו, שאע"פ שעבדו עבודתם בשלימות בכל הנוגע לקליפת נוגה, בעניני הרשות, וגם בכל הנוגע לגקה"ט באופן של דחי' (כמבואר בכ"מ²⁸), מ"מ, אין יכולים לעמוד במקום של בעלי תשובה, כיון שעיי"ז שעושים תשובה שלימה (כמבואר באגה"ת²⁹), יש אצלם הענין של זדונות (עד לזדונות כפשוטם) באופן שנעשים כזכיות³⁰, ולכן הם למעלה אפילו מצדיקים גמורים³¹.

וזהו גם הטעם שאע"פ שכל עבודתה של פרה אדומה היתה בחוץ, מ"מ הוצרכה להיות ההזאה דוקא נוכח פני אוהל מועד³², שזהו"ע של פנים, כי³³, תכלית ענין התשובה (ובלשון אגה"ת: תשובה שלימה) היא כשפועלת ומגעת לבחי' פנים ועד לפנים דפנים כו'.

ובדוגמת ענין זה מצינו גם בכללות ענין עבודת יוהכ"פ. ובהקדים שייכותה לפרה אדומה³⁴, כמובן מדרשת חז"ל³⁵ שלמדים חוקה חוקה מיום הכפורים, ועד שמצינו גם ענין הזאת אפר הפרה על שני כהנים במיוחד: על הכהן השורף את הפרה, ועל הכהן שעובד עבודת יוהכ"פ, שהיו מזין עליהם שלישי ושביעי מכל הפרות שהיו שם (נוסף לכך שמפרישין אותם שבעת ימים כו', כמבואר במשנה³⁶, וכדעת הרמב"ם³⁷ שדבר זה קבלה ממש רבינו), שבזה מודגשת יותר השייכות של פרה אדומה ליוהכ"פ. והרי ענינו של יוהכ"פ הו"ע התשובה שפועלת סלחתי כדברך³⁸ (כפי שביקש משה), שעל ידה נעשים זדונות כזכיות ממש. וזהו גם מה שהעבודה העיקרית והמיוחדת (אחת) ביוהכ"פ (אחת בשנה³⁹) בקדש הקדשים, שהיא עבודת הקטורת, יש בה דוקא י"א סממנים⁴⁰,

(25) "אלקי נשמה" בברכות השחר. ובהוספות ע' 4.
 (26) ראה לקו"ת שם עכ, סע"א.
 (27) פ"ז ה"ד. וראה גם ה"ז.
 (28) ראה דרמ"צ קצא, א ואילך. לקו"ש חט"ז ע' 412 ואילך.
 (29) פ"ח. וראה ג"כ תניא פ"ז (יב, א).
 (30) יומא פו, ב.
 (31) ראה דרמ"צ שם. ועוד.
 (32) חוקת שם, ד. וראה פרש"י עה"פ.
 (33) ראה גם אוה"ת שם ע' תתיד.
 (34) ראה גם אוה"ת שם ס"ע תשסא.
 (35) יומא מב, ב.
 (36) פרה רפ"ג. יומא ב, א, ד, א.
 (37) הל' עבודת יוהכ"פ פ"א ה"ג. הל' פרה אדומה פ"ב ה"ב.
 (38) תנחומא פקודי יא. פרש"י תשא לג, יא. עקב ט, יח.
 (39) לשון הכתוב — ס"פ תצוה. אחרי טז, לד. ועוד.
 (40) כריתות ו, ב.

שנמצאים בקצה השמים באופן של נדחך⁸⁴, להעלותם כו', ואדרבה, כיון שזה בא מלמטה מטה יותר, הרי זה עולה למעלה מעלה יותר. ועאכו"כ בנוגע לאיש הישראלי שעוסק בענינים אלו, ובפרט כשעושה זאת באופן שאפרו מזומן (כלשון הרמב"ם), היינו, שבשעה שרק נודע לו שישנו מישהו או איזה ענין שזקוק לכך, הרי זה אצלו כבר באופן מזומן, הנה עיי"ז נעשית אצלו העלי' הכי נעלית כו'.

ועיי"ז זוכים למ"ש במדרש⁸⁵ שלאחרי תשע פרות אדומות שנעשו משנצטוו במצוה זו, החל מפרה ראשונה שעשה משה, כמ"ש ויקחו אליך פרה אדומה, אליך דייקא, ולאח"ז עזרא, והפרות שלאח"ז, הנה העשירית יעשה המלך המשיח, דוד מלכא משיחא, משיח צדקנו, בקרוב ממש ובגלוי. ואז יקויים גם מ"ש בהפטרות פ' פרה⁸⁶, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, ועד לסיום ההפטרה⁸⁷, אני הוי' בניתי הנהרסות נטעתי הנשמה אני הוי' דברתי [ולא רק דברתי, שדיבורו של הקב"ה כבר חשיב מעשה⁸⁸, אלא גם] ועשיתי, באופן גלוי, בקרוב ממש ובעגלא דידן, בכיאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, ובאופן שבניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל⁸⁹, בקרוב ממש.

(84) נצבים ל, ד. וראה שערי תשובה קלו, ג. קמא, א.
 (85) רמב"ם שם ספ"ג.
 (86) רמב"ם פ"ד פמ"ד, כב.
 (87) שמו"ר פט"ו, יא. וראה אוה"ת בא ע' רנט. רד"ה החודש הש"ת.
 (88) נצבים ל, ד. וראה שערי תשובה קלו, ג. קמא, א.
 (89) שמו"ר פט"ו, יא. וראה אוה"ת בא ע' רנט. רד"ה החודש הש"ת.

הכלליים שלה, כמו הענין דרצוא ושוב⁷⁴, נעשים כלל לכל התורה ומצוותי, שבכל אחד ואחת מהם ישנו הענין דרצוא ושוב⁷⁵.

ה) **וענינו** בעבודת האדם בכל יום (שהרי התורה היא נצחית⁷⁶, בכל מקום ובכל זמן), דהנה, כללות ענין העבודה הוא בשני קוין, שני עבודות, העלאה מלמטה למעלה והמשכה מלמעלה למטה (כמבואר בארוכה בדרושי מחצית השקל⁷⁷, והרי נתינת מחצית השקל היא הכנה לר"ח ניסן, כדי שתהי' הקרבת הקרבנות מידי חודש בחדשו מההתחדשות דמחצית השקל שנתנו לפני ר"ח ניסן⁷⁸). ובוה גופא צ"ל הקדמת ענין ההעלאה מלמטה למעלה (בדוגמת הקדמת שריפת הפרה), כמבואר בענין תפלת אבא בנימין שתהא תפלתי סמוכה למטתי⁷⁹, בכדי שלימוד התורה יהי' לאחרי עבודת התפלה, שענינה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה⁸⁰, שהר"ע שריפת (בדוגמת שריפת הפרה) כל הענינים הבלתי רצויים באש של הדיוט, שעל ידה באה גם האש שלמעלה⁸¹, והעלי' שלו למעלה לריח ניחוח, נחת רוח לפני שאמרתי ונעשה רצוני⁸². ולאח"כ בא ענין לימוד התורה, שכללות ענין התורה הוא המשכה מלמעלה למטה, ועד לאופן של התיישבות (בדוגמת ונתן עליו מים חיים אל כלי), שזהו הדיוק שהלימוד צריך להיות באופן של הכנה והשגה⁸³.

וענין זה נותן כח לפעול אח"כ בכל העולם כולו, עד בעולם התחתון שאין תחתון למטה הימנו, בעולם העשי' הגשמי והחומרי, ובוה גופא בתחתון שאין תחתון למטה הימנו — לפעול בניצוצות הקדושה

74) ראה לקו"ת שם נט, ד, "שע"י רצוא ושוב דאפר הפרה ומים חיים... נמשך מבחי' אותיות החקיקה כו". וראה אוה"ת שם ס"ע תשסו ואילך (שרצוא ושוב שבמצות פרה גבוה מרצוא ושוב שבשאר המצוות, ומסיים: "ואולי זהו עצמו ענין אותיות החקיקה").
75) אולי הכוונה, שהענין דרצוא ושוב שישנו בכל עניני התורה הוא מצד ענין החקיקה, כיון שרצוא ושוב הם הפכיים, וחיבורם הוא רק בכח העצמות. וענין זה מודגש בפרה אדומה (חוקת התורה) — לא רק בפרטי העבודה דשריפה (רצוא) ונתינת מים חיים (שוב), אלא גם בכללות הענין שעבודתה בחוץ (תנועת השוב עד למטה

ביותר), מצד ענין החקיקה בעצמותו ית' (תנועת הרצוא עד למעלה ביותר). המו"ל.
76) תניא רפי"ז.
77) אוה"ת תשא ע' א'תצ ואילך. ועוד.
78) ראה ר"ה ז, א, מגילה כט, ב, ועוד.
79) ברכות ה, ב.
80) ויצא כח, יב. זח"א רסו, ריש ע"ב.
81) ח"ג שו, ריש ע"ב. תקו"ז תמ"ה (פג, א).
82) ראה יומא כא, ב. לקו"ת תצא לד, ג. סוכות עח, ד.
83) ספרי ופרש"י פינחס כח, ח.
84) ראה מג"א או"ח ס"נ סק"ב. שו"ע אדה"ז שם ס"ב. ה"ל' ת"ת לאדה"ז פ"ב סי"ג.

שביניהם החלבנה⁴¹, שמורה על ענין האתהפכא דלעו"ד⁴², שזהו החידוש של עבודת הקטורת (שישנה גם בכל השנה כולה) לגבי עבודת הקרבנות. ועד"ז בפרה אדומה, שחטאת קרי"י רחמנא, שמכפרת כו' (אלא שבפרה אדומה מודגש ענין התשובה בכך שעבודתה בחוץ דוקא).

ג) **וביאור** הענין, דהנה, ענינה של מצות פרה אדומה הוא כמ"ש בסהמ"צ להרמב"ם⁴³ שצונו לעשות פרה אדומה כדי שיהי' אפרה מזומן למי שיצטרך אליו לטהרת טומאת מת, כמו שאמר⁴⁴ והיתה לעדת בני' למשמרת, והיינו, שכל ענין פרה אדומה וכל העבודות שבה הוא בכדי שיהי' מזומן למי שנמצא למטה מטה ביותר (מצד אבי אבות דהיפך הטהרה), כדי להעלותו כו'. ועל זה נאמר במדרש⁴⁵ שמה רבינו לא ידע במה תהא טהרתו, ועד שנתכרכמו פניו. וידוע הדיוק בזה⁴⁶, מאי קס"ד במה תהא טהרתו, ומדוע לא יהי' ענין הטהרה כמו בשאר הענינים. והביאור בזה, לפי שזהו ענין הקשור עם אבי אבות כו', שלמטה מקליפת נוגה כו', ושם גופא, בתחתון שאין למטה הימנו, ובגלל זה נתכרכמו פניו של משה, כיון שענין של טהרה בנוגע לענין תחתון כזה, אין לו מקום מצד ענינו של משה — חכמה דקדושה, שכולל כל התורה כולה, כמ"ש⁴⁷ זכרו תורת משה עבדי. ולכן הוצרך הקב"ה עצמו (בחי' העצמות) לומר לו פרשת פרה אדומה, באמרו, לך אני מגלה טעם פרה⁴⁸, כי, אפילו שלמה אמר על זה⁴⁹ אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני⁵⁰, היינו, שידוע רק שיש מציאות כזו, ויש אצלו הקס"ד דאמרתי אחכמה, אבל היא רחוקה ממני, היינו, שבחי' החכמה מכירה (חכמה הערט) שענין זה הוא בריחוק ממנה (במכ"ש ממה, שלפני שנתגלה לו ע"י בחי' העצמות (לך אני מגלה כו'), נתכרכמו פניו כיון שלא ידע במה תהא טהרתו).

והענין בזה, כפי שמבאר רבינו הזקן בביאורי הזהר⁵¹, שע"י חכמה נעשה ענין הבירור — בחכמה אתברירו⁵², אם באופן של

41) ראה כריתות שם. פרש"י תשא ל, לד.
42) ראה תו"א תולדות כ, סע"ב. אוה"ת שם קנא, ב ואילך. המשך תער"ב פרי"י. ובכ"מ.
43) מ"ע קיג (נתבאר בהשיחה שלפני המאמר — לקו"ש חט"ז ע' 417 ואילך).
44) חוקת שם, ט.
45) תנחומא חוקת ו (בסופו). במדב"ר
פ"ט, ד.
46) לקו"ת חוקת שם ס, א. אוה"ת שם ע'
תשעו. ועוד.
47) מלאכי ג, כב.
48) תנחומא שם ח. במדב"ר שם, ו.
49) תנחומא שם ו. במדב"ר שם, ג (בסופו).
50) קהלת ז, כג.
51) מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג ח"א ע' רכט ואילך — הובא בלקו"ת שם נט, ד.
אוה"ת שם.
52) ראה זח"ב רנד, סע"ב. וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בסה"מ תש"א ע' 79.

בירור האוכל מן הפסולת, או באופן של בירור הפסולת מתוך האוכל⁵³, אבל אין בכחה של בחי' החכמה לפעול ענין של אתהפכא, כמו פרה אדומה, שעז"נ⁵⁴ מי יתן טהור מטמא, ולכן נתכרכמו פניו של משה, חכמה דקדושה. אך על זה נאמר לו זאת חוקת התורה, חוקת דייקא, כפי שיתבאר לקמן (ס"ד) שהו"ע החקיקה שהיא מיני' ובי', ולכן עי"ז נעשה ענין נעלה יותר מאשר בחכמה אתברירו — שזהו הענין דאתהפכא, כמבואר באגה"ק⁵⁵ שענין זה הוא ע"י המשכה מבחי' מוחא סתימאה, שהו"ע חכמה שבכתר ולמעלה יותר.

וזהו גם מש"נ כאן ב"פ שם הוי' (וידבר הוי' גו' זאת חוקת התורה אשר צוה הוי'),⁵⁶ כמבואר בהדרושים⁵⁶ שבכל מקום שנאמר שם הוי' ב"פ הנה הראשון הוא בז"א והשני הוא שם הוי' נעלה יותר (הוי' דאריך אנפין⁵⁷, ולמעלה יותר — בעתיק), הוי' דלעילא. ומשם נמשך — לאמר — עד שבא למקום ששם נמצא אבי אבות דהיפך הטהרה, לפעול בו הענין דאתהפכא, להפוך מזדונות לזכויות ממש.

וזהו גם הדיוק במ"ש מי יתן טהור מטמא⁵⁸, מי דייקא, כמבואר בלקו"ת ד"ה בשעה שהקדימו⁵⁹, שבחי' מי היא למעלה מהבחי' שעלי' אמרו⁶⁰ הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, כי, שמים הוא בחי' ז"א, שם הוי' הראשון, משא"כ מי קאי על ספירת הבינה, עלמא דחירו⁶¹, שכוללת ג' ראשונות, כידוע בענין ויהי ביום השמיני⁶² (ששייך לבינה שהיא ספירה השמינית), שהוא בדוגמת כנור של ימות המשיח של שמונה נימין⁶³, וכולל כל הענינים שלמעלה מעלה כו'. וענין זה נמשך ע"י עבודת הפרה בכל פרטי', עד שנעשה ענין הטהרה, וההפלאה שבזה — שנעשה מטמא דוקא, שעולה ממטה מטה ביותר למעלה מעלה כו'. ולכן היו מזין מאפר הפרה הן על הכהן שעובד עבודת יוהכ"פ והן על הכהן השורף

(53) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ד ע' עט ואילך. אוה"ת ויקהל ע' בקלח ואילך. ד"ה זאת חוקת תרע"ה (המשך תער"ב ח"ב ע' אמה ואילך). ד"ה לא הביט תשכ"א (סה"מ תשכ"א ע' רכ). ועוד.
(54) איוב יד, יד. וראה תנחומא שם ג. במדב"ר שם, א — הובא בלקו"ת שם. אוה"ת שם ס"ע תשעה.
(55) סכ"ח (קמח, א). וראה ביאורי הזהר להצ"צ ח"א ע' תכו.
(56) לקו"ת שם נו, ג (מאדרא רבה בזח"ג קלח, ב).
(57) ראה אוה"ת ואתחנן ע' רל.
(58) לקו"ת שם ס, א.
(59) במדבר טו, א.
(60) ברכות לג, ב. פרש"י עקב י, יב.
(61) ראה לקו"ת ר"ה ס, ב. וש"נ.
(62) ריש פרשתנו. וראה לקו"ת תזריע כא, ד. סד"ה ויהי ביום השמיני תש"ד ותש"ה.
(63) ערכין יג, ב.

את הפרה (לאחרי שהיו מטמאין אותו כו'⁶⁴ — ע"ד מי יתן טהור מטמא), שע"ז יוכלו לפעול הענין דעבודת יוהכ"פ (אחת בשנה) והענין דעבודת הפרה (לך אני מגלה כו').

ד) **ועפ"ז** יש לבאר גם מה שפרה אדומה הו"ע כללי, חוקת התורה, היינו, שהענין שישנו בכל מצוה באופן של פרט, הנה בפרה אדומה הרי זה בהדגשה ובאופן כללי. והענין בזה⁶⁵, דהנה, כללות עבודת הפרה, אף שעבודתה בחוץ, הרי זה באופן שישנה העבודה דשריפת הפרה, שהו"ע הרצוא מלמטה למעלה (בדוגמת השריפה שהיא העלי' ליסוד האש), ולאח"ז ישנו הענין דנתינת מים חיים⁶⁶, שהו"ע השוב באופן של המשכה מלמעלה למטה, בדוגמת המים שטבעם לירד ממקום גבוה למקום נמוך⁶⁷ (ואדרבה, ככל שהמקום נמוך יותר, הנה שם דוקא נמשכים ויורדים המים), שזהו לפי שכן הוא בשרשם למעלה, שנשתלשלו מהן⁶⁸. ונוסף על ההמשכה למטה שבענין המים, צ"ל נתינת המים דוקא אל כלי⁶⁹, באופן של התיישבות (שוב). ובזה גופא הנה אע"פ שתחילה צ"ל שריפת הפרה ואח"כ נתינת המים, הרי זה באופן שצריך ליתן האפר על המים (כמבואר בדיני פרה אדומה⁶⁹), והיינו, שצ"ל רושם האפר (הרצוא) על פני המים (שוב)⁷⁰. וכיון שבפרה אדומה ישנו הענין דרצוא ושוב, לכן נקראת חוקת התורה, כיון שבכל עניני התומ"צ ישנו הענין דרצוא ושוב.

אמנם הא גופא צריך ביאור, מהו הטעם שדוקא פרה אדומה הוא ענין כללי בכל התורה ומצוותי' כולם. ויש לומר בדרך אפשר, שזהו לפי שפרה אדומה קשורה עם ענין החקיקה (זאת חוקת), כמבואר בלקו"ת בדרושי פ' בחוקותי ופ' חוקת⁷¹ שהו"ע גליף גליפו בטהירו עילאה⁷², ועד לבחי' העצמות כו', ועז"נ זאת חוקת התורה, שצריך להמשיך בתורה שבכתב, ועל ידה גם בתורה שבע"פ, מבחי' התורה כפי שהיא באופן של חקיקה כו'⁷³. ולכן, כל עניני הפרה, ובפרט הענינים

(64) פרה פ"ג מ"ז. יומא ב, א. רמב"ם הל' פרה אדומה פ"א הי"ד.
(65) ראה לקו"ת חוקת נו, א ואילך.
(66) חוקת שם, יז.
(67) ראה תענית ז, א. תניא פ"ד.
(68) תניא רפ"ג.
(69) סוטה טז, ב. רמב"ם שם רפ"ט.
(70) ראה לקו"ת שם נו, א. נח, ד.
(71) ר"פ בחוקותי. חוקת נט, ג.
(72) זח"א טו, א.
(73) ראה לקו"ת חוקת שם נו, א. נו, ב ואילך. נט, ג ואילך.